

דו"ח ועדת ביקורת

בנושא:

ועד מקומי צור הדסה

חברי הוועדה:

זהר ירמיהו – יו"ר

דרור קסטל – חבר

יהודה קלמן – חבר

אילן דיין – חבר

אוקטובר 2010

ועדת הביקורת של צור הדסה

ועדת הביקורת של היישוב הקהילתי, צור הדסה, מונתה בחודש דצמבר 2009, ע"י מליאת המועצה האיזורית מטה יהודה. חברי הוועדה השתתפו ביום עיון והכשרה בנושא ביקורת מוניציפאלית ביוזמת ראש המועצה האזורית, מר משה דדון.

חברי הוועדה:

זהר ירמיהו – יו"ר

דרור קסטל – חבר

יהודה קלמן – חבר

אילן דיין – חבר

חברי ועדת הביקורת התמקדו ברבע הראשון של שנת 2010 בנושאים הבאים:

1. **התנהלות הוועד:** תהליכי קבלת החלטות, ביצוע החלטות, התנהלות ועדות המשנה, רישום מסודר של פרוטוקולים, פרסום מועדי ישיבות הוועד וסדר יומן.
2. **מיסים ואגרות:** ביצוע החלטות בנושא העלאת המיסים והאגרות ביישוב.
3. **הביטחון ביישוב:** תקציב הביטחון, האסטרטגיה ליישום תפיסת הביטחון במסגרת תקציבו המאושר, פעילות ועדת הביטחון.

לשם קבלת מידע בנושאים הנ"ל, ביצעה וועדת הביקורת את הפעולות הבאות:

- הוועדה פנתה ליו"ר הוועד, ליו"ר ועדת הכספים וליו"ר ועדת הביטחון, לאחר עיון בפרוטוקולים של ישיבות הוועד, וביקשה מסמכים שונים לעיון.
  - הוועדה זימנה אליה חברי ועד ועובדי ועד על מנת לקבל מידע, מסמכים והסברים שנדרשו לה.
  - הוועדה ביצעה ביקורת במזכירות היישוב בתאריך ה- 12 במאי 2010, ואספה מידע שהיה נחוץ לה להשלמת הביקורת.
- בתום איסוף המידע (המפורט בהמשך הדו"ח) התכנסה הוועדה מספר פעמים לדון בממצאים, להסיק מסקנות ולגבש המלצות לשיפור הליקויים שנתגלו בעת עריכת הדו"ח.

1: התנהלות הוועד

א. רקע כללי:

חברי ועד צור הדסה, 11 במניין, נבחרו בבחירות כלליות שהתקיימו בחודש פברואר 2009. חברי הוועד הקימו 8 ועדות מקצועיות ליעול עבודת הוועד.

הוועדות שהוקמו הן: ועדת כספים, ועדת מכרזים, ועדת איכות הסביבה (איכה"ס) ותחבורה, ועדת מערכות מידע, ועדת חינוך פורמאלי, ועדת חינוך בלתי פורמאלי, ועדת חינוך וקהילה וועדת תכנון ותשתיות.

על חברי הוועדות נמנים חברי ועד, נציג צור הדסה במליאת המועצה האזורית ותושבי היישוב.

ועדת הביקורת בדקה את התנהלות הוועד בתחומי שיתוף הפעולה בין חברי הוועד, הליך קבלת ההחלטות ומידת השקיפות כלפי הציבור. נושאים אלה נבדקו באמצעות אתר הוועד באינטרנט, הדוא"ל בין החברים, דיוני ישיבות הוועד ופרוטוקולים מישיבות הוועד.

כידוע, היישוב פועל מזה כמה חודשים ללא מזכיר. ועד היישוב מפעיל מאמצים ושוקד למציאת מזכיר ראוי שיעמוד בראש המזכירות וינהל את ענייניה בצורה האיכותית ביותר.

בימים אלה נבחר מזכיר ליישוב. חברי ועדת הביקורת מאחלים לו הצלחה בתפקיד.

ב. ממצאי ועדת הביקורת לגבי התנהלות הוועד:

1. הצגת מסמכים בישיבות הוועד

מסמכים מסויימים הוצגו בפני חברי הוועד במועד ישיבת הוועד, זמן קצר לפני קיום ההצבעה, בעוד שעל פי מינהל תקין, מסמכים אלה היו אמורים להימסר לחברי הוועד לעיון וללימוד הנושא, זמן סביר לפני קיום הישיבה וההצבעה.

2. פרסום מועדי ישיבות הוועד

פרסום מועדי ישיבות הוועד וסדר יומן אינו עיקבי. אין נוהל מסודר בנושא ופעמים רבות לא היה פרסום כלל, או שהפרסום נעשה סמוך מאוד למועד הישיבה, או שהפרסום נטמע בנושאי תרבות שונים ולא בלט דיו.

3. שיתוף הפעולה בין חברי הוועד

הליך השיתוף והעברת מידע בין חברי הוועד (בעיקר באמצעות הדוא"ל), אינו פורה, וישנן טענות של חברי הוועד עצמם על שיתוף סלקטיבי ומגמתי.

4. תיעוד ישיבות ועדות

הוועדות השונות של הוועד, למעט ועדת איכה"ס, אינן מתעדות את פגישותיהן ומסקנותיהן.

5. תיעוד מסמכים

תיעוד מסמכים מקוריים ואוטנטיים של הוועד, לוקה בחסר ולעיתים לא קיימים כלל מסמכים, לרבות תכתובות חשובות עם גורמי חוץ והצעות מחיר.

ג. מסקנות ועדת הביקורת:

1. הצגת מסמכים בישיבות הוועד

הצגת מסמכים שונים בפני חברי הוועד זמן קצר לפני הצבעה, פוגמת ביכולת קבלת החלטות ענייניות ומושכלות.

2. פרסום מועדי ישיבות הוועד

פרסום לא בולט של מועדי ישיבות הוועד ותוכן, פוגע בזכות הציבור לדעת.

3. שיתוף הפעולה בין חברי הוועד

חוסר שיתוף פעולה, חוסר האמון ההדדיות בין חברי הוועד, נבחר הציבור, פוגע ביעילות עבודת הוועד ובתדמיתו הן ביישוב והן מחוצה לו.

4. תיעוד ישיבות ועדות

חוסר התיעוד של ישיבות הוועדות, גורם לפגיעה בשקיפות כלפי הציבור ובחוסר יכולתו לעקוב אחר החלטות שהתקבלו ולהגיב במידת הצורך.

תיעוד מסמכים

חוסר תיעוד מסמכים חתומים מקוריים במשרדי הוועד הוא בניגוד למינהל תקין ומונע מעקב אחר תהליכים שונים, וכן גורם לפגיעה בשקיפות כלפי הציבור.

2: מיסים ואגרות:

א. רקע כללי:

בסמכותו של הוועד המקומי להטיל מיסי ועד, בנוסף לארנונה המוטלת על ידי המועצה האזורית שבתחומה הוא פועל (מא"ז מטה יהודה). המיסים והאגרות אותם גובה הוועד:

1. אגרת מים וביוב
2. מס ועד (הנקרא לעיתים בטעות גם כן "ארנונה")
3. אגרת שמירה (יידון בפרק הביטחון ביישוב)

עם היבחרו, פעל הוועד להעלאת המיסים והאגרות בצורה חריגה (קיים תיעוד המעיד על פניה לציבור בניסיון להסביר את העלייה החריגה במיסים).

ב. ממצאי ועדת הביקורת לגבי העלאת המיסים והאגרות:

1. אגרת ביוב

בתאריך ה- 13 באוקטובר 2009 התקבלה החלטה בוועד על ייקור אגרת הביוב מתעריף של 1.50 ₪ לקוב לתעריף של 3.56 ₪ לקוב. הוועד החל בגבייה לפי התעריף החדש אך כעבור ארבעה חודשים התברר שהחלטה הייתה שגויה ולא קיבלה את אישור הרשויות. אי לכך, הוועד נאלץ להוריד את המחיר להעמידו על 2.95 ₪ לקוב בלבד. החלטה שגויה זו גרמה לכך שהתושבים שילמו סכומים גבוהים מהנדרש.

אגרת מים

בימים אלה מקיים הוועד פרויקט לעדכון רשימת התושבים בכל נכס ביישוב, בין היתר, לצורך תשלום אגרת המים והביוב. הוועד באמצעות הפקידות במזכירות, פועל בהתאם להנחיות ממשלת ישראל ומתוקף סמכותה של מועצת הרשות הממשלתית למים ובהתאם לנתוני מרשם התושבים של משרד הפנים ומעדכן רשימותיו. פרויקט זה יביא בסיומו לגבייה נכונה של אגרת המים מהתושבים וימקסם את ההקצאה ליישוב בנושא זה מהמועצה האזורית.

ג. מסקנות ועדת הביקורת:

1. אגרת ביוב

הליך קבלת ההחלטה בנושא עדכון תעריפי אגרת הביוב, בהתאם לחוק העזר למטה יהודה (היטל ואגרות ביוב), היה לקוי ולא התבסס על בדיקה יסודית, וללא תכנית עבודה מסודרת ומאושרת. ביצוע ההחלטה ללא בדיקה מקצועית ומעמיקה חייב את התושבים לשלם תעריף גבוה מהנדרש, ובכך נגרם נזק כספי לציבור. בנוסף, נפגם אמון הציבור בתהליך קבלת ההחלטות בוועד.

3: הביטחון ביישוב

א. רקע כללי:

היישוב הקהילתי צור הדסה, שוכן דרומית לירושלים בתחומי הקו הירוק, בצמוד ליישובים הערביים ואדי פוקין, חוסאן ובתיר. היישוב תחום בגדר היקפית בעלת שתי כניסות: כניסה מערבית (שער חשמלי) וכניסה מזרחית (שער ידני).

בחודשים מרס-אפריל 2009, החל ועד צור הדסה ביישום תוכנית שמירה נרחבת במסגרתה הוצבו שומרים בשתי הכניסות ליישוב במשך רוב שעות היום, מונה קצין ביטחון במשרה מלאה ותוגברו הסיורים לאורך גדרות היישוב.

בחודשים אוגוסט-ספטמבר 2009, חודשים ספורים לאחר הפעלת תוכנית השמירה, התקבלה בוועד החלטה לבטל את התוכנית במתכונתה על מנת לצמצם בעלויותיה.

ועדת הביקורת בדקה את סדרי הביטחון והשמירה ביישוב, את התנהלותה של ועדת הביטחון, את תוכנית הביטחון ובכלל זה את הקצאת הכספים לנושא הביטחון.

ב. ממצאי ועדת הביקורת לגבי הביטחון ביישוב:

1. תוכנית הביטחון

תוכנית הביטחון החדשה שפורסמה לציבור בתאריך ה- 20 במאי 2009, כללית מידי, אינה מפרטת את ההשקעה הכספית בתשתיות הנדרשת ואת התחשיב על פיו נקבעה אגרת שמירה חודשית בשיעור של כ- 121 ₪ לכל בית אב.

2. הפעלת תוכנית הביטחון

הפעלת תוכנית הביטחון החדשה לשנת 2009, הצריכה הקצאת תקציב שנתי של כ- 780,000 ₪, וזאת על בסיס עלות חודשית של כ- 65,000 ₪.

מניתוח הדו"חות הכספיים המבוקרים לשנת 2008, עולה כי הכנסות הוועד מאגרת השמירה הסתכמו בכ- 205,000 ₪ בלבד. אף על פי כן, ועדת הביטחון לא השכילה להסיק מסקנות מנתון זה והצעת התקציב לשנת 2009, הכילה תחזית אופטימית של הכנסות מאגרת השמירה בשיעור של 660,000 ₪. בהתאם לתחזית זו יועד לביטחון תקציב כולל של 673,000 ₪ (ההפרש יוקצה מהתקציב השוטף). אולם, בפועל ההכנסה הכוללת מאגרת השמירה בשנת 2009 הסתכמה בכ- 108,000 ₪ בלבד. סכום שלא איפשר להפעיל את תוכנית הביטחון החדשה לאורך זמן והשמירה צומצמה כמעט לחלוטין.

2. תיעוד פגישות

ועדת הביטחון אינה מקפידה לתעד את פגישותיה ומסקנותיה. בנוסף, אין תיעוד מספק של פגישות חברי הוועדה עם נציגים חיצוניים (מפקד תחנת בית שמש, מפקד גדוד יהודה של מג"ב) ושל מסקנות אופרטיביות, ודרכי פעולה.

ג. מסקנות ועדת הביקורת:

1. תוכנית הביטחון

יש צורך בהכנתה של תוכנית ביטחון מקיפה הכוללת אסטרטגיה, הוצאה שוטפת והשקעה לטווח ארוך בתשתיות וכפועל יוצא מכך לחשב את עלות דמי השמירה מכל בית אב.

2. הפעלת תוכנית הביטחון

הפעלת תוכנית הביטחון החדשה, ללא הכיסוי התקציבי הנכון, גרמה להוצאה של כ- 450,000 ₪ מהתקציב. כתוצאה מכך שנת 2009 הסתכמה בגרעון מצטבר של כ- 477,000 ₪.

אי לכך, צומצמה כאמור תוכנית הביטחון החדשה, הקב"ט פוטר והכניסות ליישוב נותרו ללא שמירה נאותה.

3. תיעוד פגישות

חוסר התיעוד של ישיבות ועדת הביטחון, אינו מאפשר מעקב אחר ביצוע החלטות שהתקבלו (למשל בפעילות המשא"ז, כיתת הכוננות וכו') וכן מעקב תקציבי. כמו כן, הדבר גורם לפגיעה בשקיפות כלפי הציבור.

חוסר תיעוד מסמכים מקוריים וחתומים של ועדת הביטחון הינו בניגוד למינהל תקין, גורם לפגיעה בשקיפות כלפי הציבור.

המלצות ועדת הביקורת לגבי הליקויים שנתגלו

ועד היישוב נבחר לנהל את ענייניהם המנהליים, התרבותיים והביטחוניים של התושבים, ובכלל זה את ענייניהם הכספיים. לפני כל קבלת החלטה בנושא רגיש, כסוגיית המיסים, ראוי היה להכין תוכנית עבודה מפורטת בוועדת הכספים לאישור הוועד, על מנת למנוע אי עמידה ביעדים, חריגות בתקציב, בזבוז כספים ופגיעה באמון הציבור ומעבר לכך הטלת מיסים כבדים על התושבים.

אם אין מנוס מלהעלות את המס בשיעור ניכר, כדאי לבצע זאת בפריסה מדורגת על פני מספר שנים.

ועדת הביקורת מצפה שכל כספי המיסים, שנגבו כתוצאה מהחלטה שגויה של הוועד, יוחזרו לכל התושבים בהליך מסודר ובשקיפות מלאה. הוועדה מצפה שהוועד יצא בהודעה מסודרת ויעדכן את התושבים באופן קבלת ההחזר הכספי. בנושא זה האחריות משותפת ליו"ר הוועד, לגזבר, ליו"ר ועדת כספים, ולמזכיר היישוב, שנבחר.

תגובת הוועד: "לצורך הצמדת אגרת הביוב למדד המחירים לצרכן, כנדרש עפ"י החוק ועפ"י חוק העזר של מטה יהודה בנושא היטל ביוב – התייעצנו עם היועץ המשפטי של הוועד ועם ר"ח שערך את חישוב ההצמדה הנדרש. עפ"י אותה חוות דעת נדרשנו לגבות 3.56 ₪ לקוב. בדיעבד התברר שהיטל הביוב נקבע עפ"י 2 סעיפים ויש להצמיד רק את הסכום של אחד מהסעיפים ולא את שניהם ומכאן נוצר הפער. לאור הנחיית גזבר המועצה – תיקנו את הסכום ל 2.95. יש לזכור שלפני הצמדה זו – הישוב גבה רק 1.5 ₪ לקוב - סכום שלא כיסה את ההוצאה האמיתית להוצאות הביוב – דבר שגרם לסבסוד משק הביוב מהתקציב השוטף, הדל גם ככה, של הישוב.

חשוב לומר שבמקרה זה הועד הקודם לא פעל עפ"י חוק ולא הצמיד את אגרת הביוב כנדרש בחוק".

1. ישיבות הוועד מתקיימות בממוצע אחת לחודש. ראוי היה שלקראת כל ישיבה חברי הוועד יגיעו מוכנים ומצויידים מראש במידע ובמסמכים המתאימים, שידונו בישיבה.

הפצת המסמכים היא באחריות מזכיר היישוב ובהעדרו באחריות יו"ר הוועד.

תגובת הוועד: "אכן היו תקלות מעטות. במקרים חריגים של לחץ בזמן של יו"ר הוועד (אסור לשכוח שאנו עובדים במשרות מלאות ועושים תפקידנו בוועד בהתנדבות) לא נשלחו מסמכים מקדימים לחברי הוועד אך במקרים אלה הנייר הוצג כראוי בזמן הישיבה וניתנה הזדמנות לכל החברים להתייחס לניירות עמדה אלה".

2. חובה על הוועד, עפ"י חוק, לפרסם את מועדי ישיבותיו, סדר יומן ופרוטוקולים מהישיבות לידיעת הציבור. אתר הוועד באינטרנט מהווה כלי מצויין למטרה זו ויש להקפיד על פרסום בולט לעין ומבועד מועד.

הפרסום הפומבי הוא באחריות מזכיר היישוב ובהעדרו באחריות יו"ר הוועד.

תגובת הוועד: "אנו עושים מעל ומעבר למה שהחוק דורש בעניין פרסום מועדי הישיבות. במיוחד לאור העובדה שבצו המועצות, הדרישה לפרסום היא רק על "דלת החיצונית של משרד המועצה או סמוך לה" (סעיף 50 ב' לצו המועצות המקומיות). ככך שהיו תקלות מועטות בעניין פרסום באתר – אך הדבר נובע מכך שיש עודף משימות ולא מצליחים לעשות גם את זה בזמן. אילו צי זמן וכ"א מונעים מאיתנו לעשות זאת כראוי".

3. יש לתעד את ישיבותיהן של כל הוועדות.

באחריות ראשי הוועדות, כל אחת לפי תחומה.

תגובת הוועד: "ישנו עומס עבודה רב. אין לנו יכולת להעמיד עובד לתיעוד כל הדיונים בכל תתי הוועדות. דיונים חשובים ועקרוניים – כן מתועדים. אנו מתעדים בפרוטוקול מסודר את כל ישיבות הוועד ולאחר אישור הפרוטוקול בישיבה העוקבת אנו מאכסנים את הפרוטוקול באתר הישוב".

4. יש לתעד מסמכים מקוריים חתומים במשרדי הוועד.

האחריות היא של מזכיר היישוב ובהעדרו באחריות יו"ר הוועד.

תגובת הוועד: "כל המסמכים, התכתובות, הצעות המחיר וכו' מתויקות במזכירות. יתכן ובמקרה בודד היה חסר מסמך מסויים".

5. כל חברי הוועד הם נבחרים ציבור הפועלים בהתנדבות למען היישוב. יש לשתף את כל חברי הוועד בעשייה, במידע ובמסמכים ולמנוע מידור מכון.

האחריות לשיתוף פעולה היא של יו"ר הוועד ושל כל חבר וחבר.

תגובת הוועד: "זהו אולי מצב נתון, שהיה בעבר, אך שוב לדעתי לא מתפקידה של ועדת הביקורת לבקר זאת. אין שום חובה חוקית או אחרת לשלוח כל מייל של כל חבר ועד לכל יתר החברים".

6. חובה על ועדת הביטחון לגבש תוכנית ביטחון כללית, ובכלל זה תוכנית תקציב לשמירה על היישוב ותושביו. ראוי שהתוכנית תובא לידיעת כלל התושבים.

הוועדה ממליצה לפנות לגורמי הביטחון במדינה (פיקוד העורף, המחלקה להתיישבות במשרד הביטחון וכו') לצורך קבלת תקציבים ייעודיים. קבלת תקציבים אלה תוביל לצמצום נטל אגרת השמירה הצפויה לתושבים.

תגובת הוועד: "זה לא מנדט של ועדת הביקורת להמליץ למי לפנות. הועדה צריכה לבקר אם החלטות בוצעו כדין ובמסגרת תקציב מאושר ולא איך למצוא את התקציבים".

ועדת הביקורת מצפה שכספי הביטחון ממיסים או גופים ממשלתיים ייעודיים, כאמור לעיל, יופקדו בחשבון נפרד המיועד לביטחון בלבד, וכל שינוי במיסי הביטחון צריך להיות מלווה בהסבר לתושבים לסיבת השינוי ולהעלאת המיסים.

האחריות היא של יו"ר ועדת הביטחון.

עדת הביקורת קובעת שהמועד לשיפור הליקויים שצויינו הינו עד ה-31 בדצמבר 2010. ועדת הביקורת תבצע בדיקה נוספת לבחינת שיפור הליקויים.

חברי ועדת הביקורת